

Dordrecht, december 2020

Beste mensen,

Dit jaar kon de herdenking bij 'ons' monument bij de Moerdijkbrug door de maatregelen in verband met het coronavirus geen doorgang vinden. Helaas. We hebben hierdoor vele contacten gemist en dat is spijtig. Hierdoor bestaat de kans dat we de contacten met onze vrienden en belangstellenden kunnen verliezen. Om dit te voorkomen kwamen we op het idee een nieuwsbrief te maken.

Herdenking

Het houden van de jaarlijkse herdenking op 13 mei jl. werd door de gemeente Dordrecht verboden. Als bestuur hadden we al eerder besloten de herdenking af te gelasten. De kans zou best groot zijn op onderlinge besmetting. Tenslotte komen ook veel ouderen naar de herdenking. We vonden het dus niét verantwoord.

Met toestemming van de gemeente is er op de dag zelf door bestuursleden Eline van der Vorm (secretaris) en Daan Kaasjager (vicevoorzitter/penningmeester) een eenvoudige bloemengroet gebracht. Voorzitter Wim Anceaux was door ziekte niet aanwezig. Daan heeft enkele woorden gesproken en de namen genoemd. Daarna, zoals het hoort, werd een minuut stilte gehouden. Toevallig waren Jeroen en Annemiek Ruygrok aanwezig die op hun manier de jonge gesneuvelde militairen herdachten.

De bloemengroet

Jeroen en Annemiek Ruygrok

Het monument

Voorzitter

In 2019 kregen we een nieuwe voorzitter, Rob Helweg. Rob is militair bij de Koninklijke Luchtmacht maar is voor lange tijd uitgezonden. Hierdoor kon Rob de functie als voorzitter niet combineren met zijn werkzaamheden en heeft zijn functie vacant gesteld. Door het vertrek van Rob heeft vicevoorzitter en oprichter van de stichting Wim Anceaux de voorzittershamer weer opgepakt.

Piloot Willem Anceaux Fokker T.5 856

Willem Fredrik Anceaux was piloot van de Fokker T.5 856 die na het mislukte bombardement van de Moerdijkbrug door Duitse Messerschmitts werd aangeschoten en neerstortte in de grienden van Ridderkerk.

Willem was KLM-piloot maar zoals veel personeelsleden van KLM was hij tijdens de mobilisatie gedetacheerd bij de Luchtvaartafdeeling (LVA), voorloper van de Koninklijke Luchtmacht.

Willem vloog als piloot Europese vluchten en was copiloot tijdens zijn 15 vluchten naar Nederlands-Indië (Bandoeng).

Op 15 juli 1936 landde Willem met de Fokker F.VIIb/3m met het registratienummer PH-AEZ 'Zwaluw' op vliegveld Haamstede. De passagiers werden met een bus naar het stationsgebouw gebracht. De Zwaluw vloog op dat moment op het 'miljonairslijntje'. In Nederland mocht in die tijd niet worden gegokt dus financieel beter bedeelden gingen met het vliegtuig via Rotterdam - Waalhaven, Haamstede en Vlissingen naar Knokke waar wél casino's waren.

De wind was te sterk om op te stijgen en hier had de verkeerstoren informatie over ontvangen. Willem werd echter niet geïnformeerd over het startverbod en startte zoals gebruikelijk. Bij het opstijgen vloog het toestel over de kop. Willem raakte lichtgewond. De boordwerktuigkundige wist direct de brandstoftoevoer van dit driemotorige vliegtuig dicht te draaien waardoor brand werd voorkomen. De twee inzittenden, een echtpaar uit Enschede, bleef ongedeerd en kon per auto hun reis vervolgen.

Het toestel is op Haamstede gesloopt, op vrachtwagens naar een praam gereden die de wrakstukken naar Schiphol vervoerde waar het tot schroot werd verwerkt.

Twee foto's van Willem Anceaux, links als KLM-vlieger, rechts als militair vlieger

Vliegende Hollanders

De televisieserie 'Vliegende Hollanders' is afgelopen najaar op televisie geweest. Het gaat over vliegtuigbouwer Anthony Fokker en Albert Plesman, president-directeur van KLM.

In deze serie wordt gebruik gemaakt van het duplicaat van Zwaluw. Dit toestel staat tentoongesteld in het Nederlands Transportmuseum in Nieuw-Vennep. Ook staat hier in de film gebruikte Douglas DC-2. Willem Anceaux vloog bij KLM op DC-2's, onder meer drie keer als copiloot naar Bandoeng.

Fokker F.VIIb/3m PH-AEZ 'Zwaluw'

Reproductie van de Zwaluw in het NTM

Douglas DC-2

Monument

Sinds 13 mei 1995 is 'ons' monument geplaatst aan de voet van de Moerdijk op de parkeerplaats 'De Zuidpunt' aan de A16 richting Brabant.

Het monument is herplaatst op initiatief van de heer Jan Bomans (broer van Godfried), Eppo Brongers (luitenant-kolonel b.d. bij de Koninklijke Landmacht, was onderzoeker en schrijver van populair militair-historische boeken) en de heer Ben Droste (luitenant-generaal b.d., tussen 1995 en 2003 bevelhebber van de Koninklijke Luchtmacht).

Plaatsing van het monument in 1995

Onthulling op 13 mei 1995 door dhr. Eppo Brongers (L) en dhr. Jan Bomans (R)

Na enkele jaren bleek dat het monument niet op de juiste plaats stond. Op het parkeerterrein overnachtten chauffeurs in de cabines van hun vrachtwagens. Er is geen wasgelegenheid en sanitair. Het monument verloederde in deze omgeving.

In 2015 werd zonder overleg en zonder aankondiging een snellaadstation van Fastned geplaatst op nog geen 3 meter van het monument. Tijdens de bouw stond het monument tussen hopen zand te verpieteren. Er was maar één optie: verplaatsen. Fastned beloofde van alles maar deed niets. Het monument, destijds bekostigd door de gemeente Dordrecht, Koninklijke Luchtmacht en particulieren, had geen eigenaar en stond op grond van Rijkswaterstaat die het monument liever kwijt wilde.

Na publiciteit in de krant regelde en financierde de gemeente Dordrecht een verplaatsing. Het monument kreeg een plaats, 150 meter voorbij het parkeerterrein in de berm van het fietspad naar de Moerdijkbrug, bij de wijk Willemsdorp.

De verplaatsing van het monument in 2015

Het monument op de nieuwe plaats

Het werd een mooie waardige plek achter een geluidsscherm van de A16. Het geluidsscherm was geheel begroeid met klimop. Naast het monument kwam een zitbank met afvalbak. Hier werd veel gebruik gemaakt door race- en tourfietsers vanuit Brabant die even rust nemen.

Het monument na een herdenking. Kransen van de Koninklijke Luchtmacht en gemeente Dordrecht, bloemstukken van de stichting en meelevenen

Wat nu blijkt, was er al vóór 2015 een beslissing genomen het geluidsscherm achter het monument, mooi verscholen achter groene bebossing, te vervangen.

Er werden begin 2020 hierover afspraken gemaakt voor een tijdelijke verplaatsing met de stichting, echter het karwei werd uitgesteld in verband met milieuwetgeving.

Rond september werd het karwei gestart zonder het beloofde signaal aan de stichting.

Het monument werd tussen bouwhekken en beschermd met betonnen blokken aangetroffen naast een tijdelijk toilet. Door het bestuur werd geprotesteerd maar het tijdelijk verplaatsen bleek opeens niet mogelijk. Op verzoek van het bestuur is het monument in plastic gewikkeld.

De situatie van het monument tijdens de werkzaamheden

Nu in december 2020 is het karwei geklaard. De omgeving van het monument wordt nog opgeruimd en gefatsoeneerd. In het voorjaar wordt het gras ingezaaid. Maar... het is geen waardige plaats meer zoals het hiervoor was.

Er is een nieuw geluidsscherm geplaatst met een hoogte van 5 meter, deels betonplaten, deels glas. Het monument, valt geheel in het niet voor deze honderden meters grijze betonnen muur.

De situatie van het monument na het afronden van de werkzaamheden, met de nieuwe geluidswal

Komende herdenking

We hopen van ganser harte dat volgend jaar op 13 mei het vervelende coronavirus is verdwenen en de nu bestaande beperkingen zijn opgeheven zodat wij onze jaarlijkse herdenkingen kunnen oppakken en continueren. We hopen u weer te kunnen ontmoeten en zullen u op de hoogte houden.

Kerst/nieuwjaarswens

Wij Eline, Daan en Wim, wensen u als het bestuur van de 'Stichting Herdenking Bombardement Moerdijkbrug 1940' prettige Kerstdagen toe en een gelukkig maar vooral GEZOND 2021 toe.

